

JANA
BENKOVÁ

Jsa
na bonbóne

Isa
na bonbóne

JANA
BENKOVÁ

Jana
na bonbóne

 Fortuna
Libri

Text © Jana Benková, 2019
Cover design © Žofie Vránová, 2019
Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2019

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Zodpovedná redaktorka Anna Kališková

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti sú buď výtvo-
rom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne, a preto akákoľvek
podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami, obchod-
nými spoločnosťami, udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať
do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-900-2

*Venujem pamiatke svojej milovanej tety
Charlotty Hanicovej z Piešťan, ktorá ma veľmi
podporovala a čítala všetky moje knihy.
Vždy mi poskytla cennú spätnú väzbu, názor aj radu.
Pri písaní každej knihy myslím aj na ňu.*

1. kapitola

Razantne vystúpila z výťahu na devätnástom poschodí najvyššieho mrakodrapu v meste. Urobila niekoľko krokov po lesklej podlahe k bielemu recepcnému pultu, ale dievčine, ktorá sedela za ním, nevenovala ani krátky pohľad. Namiesto toho na ňu hodila luxusný kabát a šatku. S kabelkou tentoraz na chvíľu zaváhala. Napokon si to rozmyslela, prehodila si ju z ľavého predlaktia na pravé, ešte viac vyrovnala chrbát, mierne zaklonila hlavu a s chladným výrazom na tvári autoritatívne vykročila po dlhej chodbe plnej dverí do svojej slnkom zaliatej kancelárie s výhľadom – ako inak – na Bratislavský hrad.

Scéna ako skopírovaná z filmového hitu *Diabol nosí Pradu*, len posunutá na iný koniec sveta, do podstatne menšej krajiny, do oveľa menšieho mesta i do možností miestnych pomerov. Arogantnou šéfkou v tomto prípade nebola Miranda, ale protekčná dcérenka Emília Mašková. Asistentkou na recepcii či sekretariáte bola namiesto Andy v podaní krásky Anne Hathawayovej naša ryšavka Kristína. Nie sme redakcia najvplyvnejšieho módného magazínu

v krajine, sme personálna agentúra pomenovaná po jej zakladateľovi, seniorovi Maškovi.

Našlo by sa ešte niekoľko ďalších rozdielov.

Kým filmová šéfkina Miranda pochtivo pracovala od svitu do mrku, až prichádzala o svoj súkromný život, naša Emília sa veru nešla roztrhať. Ba často sme nadobúdali dojem, že do práce prišla iba predviesť ďalší nový kostým, ktorý si v predchádzajúci podvečer zaletela vybrať do Paríža otcovým súkromným lietadlom, prípadne pootravovala svojho osobného stylistu, aby jej poň skočil do New Yorku či Milána. Bezodkladne! Na Kristínu ráno zvyčajne nešetrne hádzala aj kabelku. Pravdaže, nie vtedy, keď v ruke stískala najnovší model, ktorý sme ešte nevideli, potrebovala sa ním pochváliť a jej kamošky z luxusných apartmánov na nábreží Dunaja práve nemali čas. Preto nečudo, že si Kristína po neceľkých dvoch rokoch, čo u nás pracovala, už vyvinula grif na odchyťovanie šéfkinych vecí, aby neprišla k ďalšej modrine na čele či pleci.

„Takú stíhačku by som doma nezniesol.“ Počas firemnej porady si pri pohľade na šéfkino hysterické vyčíňanie často pohundrával jeden z najväčších vtipkárov v tíme a jeden z najmladších zamestnancov agentúry Artúr.

„Ja pokojne áno,“ kontroval mu kolega Sašo s náznakom slastného zastenania pri pohľade na Emíliine štíhle nohy. „Musí to byť poriadna divoška.“

Vedenie firmy Emília pred pol druhu rokom prebrala od svojho otca, ktorý túto značku založil, vypiplal a priviedol až na špičku a medzi najväčšie authority. V sedemdesiatke sa však rozhodol pre zaslúžený oddych. Všetci personálni manažéri, analytici či asistenti, ktorí tu pracovali dlhšie, ho mali veľmi radi. Bol to síce prísny

šéf, vyžadoval presnosť, lojalitu, odovzdanosť, ale dokázal byť aj nesmierne ľudský. Človeku zide na um prirovnanie so starou dobrou Baťovou školou, ktorej zásady sa z podnikania, žiaľ, postupne úplne vytrácali.

Maško doslova dohliadal na to, aby sme si vedeli aj oddýchnuť, čo veru v súčasných firmách nebýva pravidlom. „V práci chcem mať ľudí s čerstvou a jasnou myslou,“ hovorieval. „Čo by som z vás mal, keby som vás uštvál?“

Aj zaplatiť nás vedel tak, že sme mohli byť spokojní. Vravel, že sa nechce dožiť toho, že svoje nápady a kreativitu budeme tajne využívať v ďalších dvoch kšeftoch, aby sme sa dokázali slušne uživiť.

„Naša firma si váži svojich ľudí a vie ich aj adekvátne ohodnotiť,“ povedal mi pri pracovnom pohovore. Odmenou mu bol stabilný a lojálny tím, z ktorého sa zvyčajne neodchádzalo, len sa občas prijímali noví zamestnanci.

Príchod jeho dcéry sme očakávali už dlhšie, lebo starý pán nás na to vopred pripravoval. Aj tak to napokon prišlo akosi náhle. Emília sa jedného dňa jednoducho zjavila ako blesk z jasného neba. Nechodila sa predtým zaúčať či zoznámiť sa s firmou alebo so zamestnancami. Neprišla ani na jednu poradu, dokonca sa nám ani nepredstavila. Dnes viem, že už to nám o nej mohlo čo-to naznačiť.

Jednoducho sem jedného dňa po otcovom odchode vpadla ako víchor, hodila na Kristínu svoje oblečenie a autoritatívne zahľásila na celé poschodie: „Oddnes to tu vediem ja. Verím, že viete, čo máte robiť! Porada bude o jednej popoludní! A,“ švihla rukou k prekvapenej Kristíne, „dajte to vedieť aj tým hore!“ Myslela tým druhú polovicu firmy o poschodie vyššie.

Vzápätí sa neisto rozhliadla, kde sa má vlastne usadiť, až kým jej konečne nepadol pohľad na bezvýznamnú recepčnú, ktorá vystrčila hlavu spod hĺby jej šatstva a prstom jej decentne naznačila, kadiaľ sa má vybrať do svojej riaditeľskej kancelárie.

Jeden po druhom – striedavo sami alebo vo dvojiciach – sme sa po tomto jej predstavení celé predpoludnie nenápadne trúsili po chodbe, aby sme svoju novú šéfkku zahliadli ešte pred poradou a pripravili sa na to, čo nás čaká. S odstupom času sa tejto našej snahe musím zasmiať. To, čo sa začalo diať, sa totiž rozhodne nedalo predpokladať.

Emília sa na filmovú Mirandu v podaní famóznej Meryl Streepovej nepodobala fyzicky. Bola minimálne o dvadsať rokov mladšia, no v bezcitnosti a arogancii za ňou v ničom nezaostávala.

Krásna tridsiatnička s dlhými luxusne udržiavanými nechtami, s umelými mihalnicami a každý deň evidentne rukami profesionálneho kaderníka čerstvo obnoveným účesom z polodlhých vlasov vo svojej kancelárii sama dlho nevydržala. Potrebovala spoločnosť, pozornosť, obdiv. Keď vstala zo šéfovskej stoličky, bolo jej všade plno. V jednom kuse afektovala, živo gestikulovala, naťahovala prsty, každú chvíľu neočakávane teatrálne zvyšovala hlas až do pišťania, koketne pred nami pohadzovala blond vlasmi, ktoré sa jej pod ťarchou laku len málokedy pohli, a často si primaľovala jahodovočervené narúžované pery.

Čiže nijaká kultivovaná princezná z paláca, ale divoška. Divoška, ktorá si vie užívať ocinkove peniaze a spoločenské i profesionálne postavenie, pre ktoré nemusela vonkoncom nič urobiť. Vysoká postava, bezchybná pleť, oči nádherné a rafinovane šikmé ako mačka. Keď sa jej však od hnevu zúžili, pôsobila hrozivo a každý jej radšej ustúpil.

Svojráznyim správáním sa so svojou filmovou predlohou teda zhodovala priam dokonale, ibaže z Mirandy jej predsa len čosi chýbalo: zápal pre prácu. Že by ju tak neskonale milovala a prežívala do posledného výdychu, prípadne že by firme aj niečo obeťovala, by ste u Emílie hľadali márne! A kým Miranda si všetko vybojovala sama a do vysokej pozície sa vypracovala talentom a drinou, našej Emily to osud priniesol na zlatom podnose až pod nos.

A tak to aj vyzeralo.

Starý pán udržiaval vo firme nielen poriadok, ale aj príjemnú, ba až rodinnú atmosféru. Každý, kto už niekedy šéfoval, vie, že je to veľké umenie. Nik z nás nemal obavy prísť za ním hoci aj so súkromným problémom. A ak aj neprišiel, starý pán nás už poznal a spýtal sa na to sám. Klasické zásady Baťovej školy, ktoré fungovali a budú fungovať večne, len sa dnes nimi už málokto zaoberá. Firma prosperovala, okruh našich klientov sa rozširoval, starší zákazníci nám zostávali verní. Všetci sme pracovali veľa, no v práci sme boli celkom radi.

Nástupom Emílie sa všetko zmenilo a naše zlaté časy sa skončili.

Pochopili sme to už v ten prvý deň, keď Kristínu zahádzala obľechením. Avizovaná porada sa totiž presunula najskôr na druhú hodinu, potom na štvrtú, a keď sme na ňu všetci čakali o štvrtej, poblednutá Kristína nám prišla odovzdať odkaz, že Emília je ešte u kozmetičky a príde „zrejme až zajtra“. O náhradnom termíne porady ani slovo. Naplánujte si stretnutia s klientmi, keď netušíte, kedy vás bude potrebovať nová šéfka!

Nikdy sme od nej nepočuli otázky typu ako sa máme, či niečo nepotrebujeme, či sa nevyskytli nejaké problémy a ako nám prípadne môže pomôcť. Veru, starý dobrý Maško!

Tento svojský štandard a prístup si lady Emily udržala doteraz.

Chvíľu sa vyhrievala v slnečných lúčoch otcovho úspechu a užívala si to ako osa na bonbóne – slastne, bezstarostne, bezhranične. Rada sa všade predstavovala a prezentovala ako veľká šéfka úspešnej firmy. Keď však bolo treba niečo riešiť, rozhodnúť, ba nebudaj aj zmanažovať, len našpúlila pery a horúčkovo uvažovala, komu z nás to zadá za úlohu.

Horšie bolo, že vyriešenie úloh už potom nesledovala. Nepýtala sa, veci kontrolovala až vtedy, keď zaváňali problémom alebo keď nám v tom spôsobenom chaose doslova horelo pod zadkami. Spoznávali sme, čo sú meškajúce termíny, nedočkaví noví klienti a nespokojnosť tých starších. Lenže ani vtedy sa krásavica z rohovej kancelárie nevzrušovala viac ako pri nákupe nových topánok. Vedela a spoliehala sa na to, že ak sa niečo stane, v najhoršom prípade to za ňu zatahne ocinko. Niečo vymyslí a zachráni ju.

Mnohí sme sa často zamýšľali nad tým, či to starý pán nevidí. A či mu nie je ľúto, keď jeho dcéra pochováva všetko, čo krvopotne vybudoval. Počas jeho šéfovania firma prekvitala, no teraz postupne stráca dynamiku a lesk. A vlastne aj meno, atmosféru, firemnú kultúru, sociálnu či personálnu politiku. Teda veci, ktoré priniesol do firmy a vďaka ktorým získala dobrú povest', ale o ktorých lady Emily nemala ani poňatia. Alebo to bol skôr nedostatok úcty? K posolstvu otcovej práce či všeobecne k ľuďom?

Senior Maško to s tým oddychom asi myslel naozaj vážne, lebo všetko nechal v dcériných rukách a o firmu sa prestal zaujímať.

Lenže jeho ratolesť sa o ňu zjavne ani nezačala zaujímať. Nič z problémov, ktoré sa zrazu vynárali ako huby po daždi, akoby nevnímala.

Alebo ich nechcela vnímať.

Tento rok dali výpoveď už traja ľudia. Traja! V našej firme ne-slychané, najmä v takom krátkom období.

Emília však ani okom nemihla. Po dvoch mesiacoch od jej prí-chodu v jedno krásne ráno vyletel z výťahu Lukáš z dvadsiateho. Kristínu ignoroval a zamieril rovno k šéfke, ktorá si práve upravo-vala mejkap a prekvapilo ju, keď sa pred ňou zrazu objavil jeden z firemných právnikov.

„Neohlásili ste sa. Nie sme v holubníku,“ chladne si ho preme-rala a opäť sa zadívala do zrkadielka.

„To nie sme,“ odvetil jej rovnakým tónom a hodil na stôl pa-pierovú zložku. „Klientom posielame neúplné dokumenty a táto zmluva je vrchol! Viete si to predstaviť? Všetci potom volajú mne, hoci túto listinu som ani nevidel!“

„A?“ našpúlila pery.

„Nemienim sa ďalej hanbiť.“

„Tak sa nehanbite,“ hlesla Emília, keď si pretrela pery novou vrstvou tekutého rúžu.

„Tu končím. Radšej sa vrátim k starým dobrým vraždám,“ po-znamenal podráždene.

Lukáš bol syn Maškovho priateľa. Skúsený právnik, štyridsiat-nik, ktorý sa predtým venoval trestnému právu. Maško ho preho-voril, aby sa usadil u nás, pracovné právo je predsa len menší časo-vý aj psychický nápor. Lukáš si vtedy zakladal rodinu, skúsenosti mal aj s pracovným právom, ktoré sme potrebovali zastrešiť, a tak Maškovu ponuku prijal.

Emília sa nedala príliš vyrušovať. „A?“

„Výpoveď vám nechám u recepcnej,“ uzavrel a pobral sa na odchod.

Šéfka ho nezastavila. Odhodila zrkadielko a pohrabala sa v kabelke. „Tento púder musím vymeniť, je ťažký ako omietka,“ šomrala.

Vo firme nastával čoraz väčší chaos a mnohí sme čoraz častejšie spomínali, ako to fungovalo počas pôsobenia jej otca. Ibaže Emily to nevnímala a nič jej nenaznačili ani občasné otcove návštevy. Len čo sa objavil, všetci sme sa okolo neho bleskovo zhrčili, radostne sme ho objímali a šéfka zostala sama stát' vo dverách. Nik si ju nevšímal.

Mlčky tam stála, no pocity sa jej z tváre nedali vyčítať, vždy sa tvárila rovnako ľadovo a neprístupne. Sledovala otca i naše nadšenie. Po chvíli sa znechutene a s povzdychom: „Prišla legenda!“ otočila na podpätku, vystrelila do svojej kancelárie a rázne zabuchla sklené dvere.

Možno ju to aj štvalo, ale stavím sa, že skutočný zmysel našej dobrej nálady a radosť z Maškovej návštevy nikdy nepochopila.

2. kapitola

Čosí po tretej nadržanom som sa zobudila na buchot zhora. Ó nie! Ešte stále som si nezvykla! O poschodie vyššie býva starší pán, sused Prcko. Bývalý vojak. Neviem, prečo sa ani v šesťdesiatke nedokáže nastaviť na normálny život mimo armády a ešte aj vo výslužbe potrebuje pochodovať – a práve v noci –, ale nikto v dome sa nikdy nestáždžoval, hoci ten hrnot istotne musí zobudiť viacerých. Keď mal ešte psíka, miniatúrnu okatú čivavu Majku, na svitaní chodil von s ňou, a tak sa to dalo pochopiť. Lenže vyrušovať neprestal ani po tom, čo o ňu prišiel, a ešte pred východom slnka sa v jeho byte začínali priam armádne manévry.

Raz to nevydržím a neovládne sa, vzdychla som si. No to by som si v dome asi len zbytočne narobila zlé vzťahy, prebleslo mi hlavou vzápätí, veď nik iný sa neozval. Všetci susedia hundrali, ako to už býva, iba popod nos, ale nahlas ani jeden.

Natriasla som si prikrývku a opäť som privrela oči. Snažila som sa znova zaspať. *Musím spať, musím, nútila som sa. V práci peklo, peklo ešte aj doma, to nemôžem dlho vydržať...* Hrobové ticho

však zrazu ostro preťal zvuk činelov a rezká zborová hudba. Alexandrovci! Krásni ruskí vojaci s hromovými hlasmi, ale, preboha, nadránom?! Prikrývku som si natiahla na hlavu, aby som tlmila hluk a ďalšiu porciu pochodovania. Ešteže si to ten magor užíva! Keď hudba stíchla, mykla som sa a započúvala som sa pozornejšie. V byte nado mnou buchli dvere a ktosi zbehol po schodoch.

Vytiahla som hlavu spod prikrývky. *Hurá, konečne bude pokoj*, pomyslela som si tesne pred tým, ako som zadriemala.

Zasa to robí! Kristína je moja kamarátka, ale to jej večné pohmkávanie melódií z televíznych reklám, ktoré zaznievalo z recepcie po celý deň, som začínala neznášať. Keď som opretá o recepcný pult netrepežlivo čakala, nevyspatá a nedočkáva, kým mi – dnes akýmsi slimačím tempom – naskenuje potrebné dokumenty, prechádzal okolo Artúr.

„Si v poriadku?“ premeral si ma.

„Som.“ Neposlušný prameň vlasov som si zastrčila za ucho.

„Dobre.“

Artúr mi vždy odpovedal takto úsečne. Nezostala som mu nič dlžná. Bolo medzi nami niečo zvláštne. Iskrenie by bol asi prehnaný výraz, no pokojne by som to nazvala napätím. Lenže veľmi príjemným a spojeným s očakávaním niečoho výnimočného, prekvapivého. Na oboch stranách.

„Nejdeš na obed?“ skúsil ešte.

„Nie.“ Najmä stručne.

„Myslel som si,“ konštatoval a zadíval sa na mňa.

Rýchlo som odvrátila zrak a želala som si, aby sa Kristína konečne vrátila. „Kika? Je to hotové?“ poháňala som ju. „Kde si?“ podupkávala som ľavou nohou.

Pohľad odvrátil aj Artúr a ponáhlal sa k výťahu. Dotkol sa privolávacieho tlačidla a v snahe preŕať trápne ticho na recepcii to zopakoval ešte dvakrát.

„Nemám ti priniesť niečo z našej vývarovne?“

Na jeho pomery to bola poriadne dlhोčizná veta, preblesklo mi hlavou.

„Nie,“ odvetila som bez zaváhania. Fakt neviem prečo. Žeby zo zvyku?

„Nie?“

„Nie,“ odsekla som otrávene a nakláňala som sa nad recepčný pult. „Kika?“ naliehala som.

„Tak nie,“ hlesol.

Konečne dorazil výťah a objavila sa aj usmiata Kristína.

Prehnala som to? Neviem, prečo to Artúrovi robím, zamyslela som sa, keď mi zmizol z dohľadu. Uznávam, je to trápne. Správam sa ako zakríknutá dvanásťročná dievčina, ktorú osloví nesmelý spolužiak. Lenže ani Artúr mi často vôbec neodpovie. Keď sa stretneme vo firemnej kuchynke pri kávozare a pozdravím sa mu, iba čosi nezrozumiteľné zahundre. Musíme mať nejakú rovnakú diagnózu.

Artúr je inak slušný a zdvorilý mladý muž. Na svoj vek niekedy až priveľmi. Má tuším dvadsaťdva, teda o sto, vlastne o sedem rokov menej ako ja, no, naozaj nepreháňam, často pôsobí ako zjav minimálne spreď storočia. Z čias, keď muži chodili v oblekoch pomaly aj spať a k ženám boli úctiví ako k bohyniam. Nie, neoblieka sa starosvetsky. Nahodený chodí športovo a má to švih aj sexepíl. No správa sa ako starodávny džentlmen. A mne sa podlamujú kolená!

Hrá to na mňa? Hrá sa? Alebo je skutočne takto vychovaný?

Všetky baby vo firme na to letia, hotové sú z neho aj tety v jedálni na prízemí, hoci ony nemôžu tušiť, že toto jeho uhladené správanie striedajú v stresových situáciách neuveriteľné výkyvy bláznivých detinských nálad – na poradách alebo keď so svojim rovesníkom Sašom, tiež externistom, príliš popustí uzdu kreativite a fantázii. Svojimi výstrelkami dvíhajú zo stoličiek všetkých vo firme. Napokon však vždy rozosmejú aj večne vážnych či našťavných kolegov analytikov, ktorí sú zahľadení výhradne do seba a do počítača, a, samozrejme, predovšetkým našu menšinovú skupinku žien, ktorá vďačne prijíma každé oživenie často nudného a jednotvárneho kancelárskeho života.

Artúr so Sašom sú také naše dve decká na rozptýlenie. Popri práci u nás si dokončujú vysokú školu. Aj preto ma prekvapuje napätie medzi mnou a Artúrom. Veď je to ešte chlapča! Študent! Navyše, so Sašom som sa vždy dokázala rozprávať bez napätia. S Artúrom nikdy.

3. kapitola

Vy ste mi to nepripomenuliii?“ Hlas lady Emily preťal po-
„ poludňajší pokoj v srdci firmy. Znel poriadne pichľavo
a vydesene.

Kristína sa zatvárila zmätene a ešte raz pohľadom skontrolovala
monitor počítača s podrobným pracovným plánom svojej šéfky.
„A čo konkrétne máte na mysli?“

„Prosím? To nemyslíte vážne!“ Šéfka zjavne nemohla uveriť
vlastným ušiam.

„Naozaj netuším, o čom hovoríte,“ ohradila sa Kristína, a tak
veľmi znervóznela, že si prestala pohmkávať chytľavú melódiu
z aktuálnej reklamy na kolu. Upravila si čelenku vo vlasoch, ktorá
jej kĺzala až k ofine.

„Ako to, že netušíte? Načo vás tu potom mám?“ zabrdala Emília.

„Ale... čo som mala pripomenúť?“ spýtala sa Kristína ešte raz.

„No čo asi! Ten koncert Timberlaka vo Viedni!“ zhúkla Emília
a naklonila sa ponad biely pult. „Pozrite si to tam ešte raz!“ zave-
lila a poklopkala po doske.